

Tárgytematika / Course Description

Általános-, fejlődépszichológia és kommunikáció

ESNB_EGTM104

Tárgyfelelős neve /**Teacher's name:** dr. Somogyi Angéla**Félév / Semester:** 2024/25/1**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 2/1/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Az oktatás célja, hogy bemutassa a pszichológia tudományát, természetét, rövid történetét, a főbb pszichológiai iskolákat. Foglalkozik a személyiség fogalmával, személyiségtypológiákkal, a személyiség pszichoanalitikus, behaviorista, fenomenológiai, biológiai és pszichológiai megközelítésével. A hallgatók ismerkedjenek meg az egészségpszichológia és a fejlődéslélektan alapjaival, az egészséges pszichés fejlődést meghatározó tényezőkkel.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A pszichológia tudománya. A pszichológia természete. A pszichológia rövid története. Pszichológiai iskolák. Strukturalizmus és funkcionalizmus, behaviorizmus, alaklélektan, pszichoanalízis. A személyiség. Személyiségtypológiák. A személyiség pszichoanalitikus, behaviorista, fenomenológiai, biológiai és pszichológiai megközelítése. Az egészséges, érett személyiség jellemzői. Az egészségpszichológia alapjai. A pszichológiai fejlődés. Az egyes korosztályok pszichés fejlődésének nyomon követése. A pszichológiai fejlődés. A fejlődés dinamikája, fejlődési szakaszok. Fejlődési egyenetlenségek, regresszió, retardáció. Az egészséges pszichés fejlődést meghatározó tényezők, azok befolyásolásának lehetőségei. Az egészséges pszichés fejlődés jellemzői 0-18 éves korig, az egyes gyermekkori életperiódusok mentén. A kognitív fejlődés jellegzetes állomásai a különböző életszakaszokban. A nyelvi fejlődés és a nyelvsajátítás állomásai. Kognitív és nyelvfejlődési zavarok kisgyermekkorban. A nemi identifikáció és a szexuális fejlődés jellegzetes állomásai. Az érzelmi élet és a társas kapcsolatok fejlődése, kötődés, a kortársak szocializációs hatása. A gyermekkori utáni pszichés fejlődés (serdülő-, fiatal-, felnőtt-, időskor). A gyermekek, gondozottak pszichéjét veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítása. Az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelése, azonosítása az egészségügyi munkában. Neurotikus személyiségfejlődés: biztonság-bizonytalanság, félelem, neurotikus teljesítményzavarok. A konfliktusok fajtái, okai, következményei. Pszichológiai ismeretek alkalmazása, pszicho-szomatikus szemlélet követése az egészségügyi munkában. A beteg ember lélektana. A beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerése és alapvető kezelése. A terapeuta munka alapelvei, jellemzői, intervenciós szintjei. Az önismeret és önértékelés aspektusai, a szakmai önismeret. A személyiség folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségei.

A kommunikáció alapfogalma, alapelemei, törvényszerűségei, interdiszciplináris jelentősége. A kommunikáció felosztása (közvetett és közvetlen kommunikáció), csatornái (verbális és nem verbális kommunikáció), irányai. Az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiák. Szóbeli és írásos kommunikáció jellemzői, különbségei. A problémafeltáró, a problémamegoldó és az ösztönző kommunikáció jellegzetességei. Adekvát, hatékony, bizalmi, a kapcsolatteremtést és együttműködést segítő kommunikáció a pácienssel, családdal, közösséggel és a szakemberekkel. Kommunikációs zavarok. Kódolás-dekódolás. Kongruencia-inkongruencia. Kommunikációs csatorna hatása a kommunikáció tartalmára. Köznapi és szaknyelvi kommunikáció elmélete és gyakorlati alkalmazása. Szakkifejezések

szóban és írásban. Tudományos cikk, tudományos előadás.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Félévközi számonkérés, zárthelyi dolgozat nincs, a hallgató folyamatos tanulással készül fel az oktató által megadott szakirodalmak, a tanórákon leadott tananyag és a saját jegyzetei alapján.

Az aláírás feltétele a TVSZ-ben előírt kötelező tanórai jelenléten túl (a hallgatói hiányzások pótlásának módját aktuálisan az oktató megbeszéli a hallgatóval) egy házi dolgozat kiscsoportban történő elkészítése (3-5 oldal, egy tetszőlegesen kiválasztott életkorú egyén pszichológiai jellemzőinek és a fejlettséget-fejlődést segítő-gátló környezeti tényezők bemutatása) és referálása (10 perc) a gyakorlaton.

Félév végi számonkérés módja: szóbeli vizsga előre megadott tételek alapján. Értékelés ötfokozatú érdemjeggyel.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Atkinson, R. C., Hilgard, E. : Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9789633897133. 20-44; 71-107; 348-401; 553-559.

Buda B.: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula, Budapest, 1986. ISBN 963 533 0432

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Cole, M., Cole, S. R.: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 9789633894736

Jávorszky E.: Fejlődépszichológia. Edutech Kiadó, Sopron, 2001. ISBN 963 333 043 2

Smith, S.: Kommunikáció az ápolásban. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2015. ISBN 978 963 226 550 6